LAUSUNTO

Helsinki 29.1.2019

EDUSKUNNAN LIIKENNE- JA VIESTINTÄVALIOKUNTA

Viite: SOSTEn lausunto eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle

Asia: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi liikenne- ja potilasvahinkolautakunnasta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 299/2018)

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry on valtakunnallisten sosiaali- ja terveysjärjestöjen kattojärjestö. SOSTE on sosiaali- ja terveyspoliittinen vaikuttaja ja asiantuntijajärjestö, joka rakentaa sosiaalisen hyvinvoinnin ja terveyden edellytyksiä yhteistyössä jäsenyhteisöjensä kanssa. SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry:n varsinaisina jäseninä on yli 230 valtakunnallista sosiaali- ja terveysalan järjestöä ja yhteistyöjäseninä 80 muuta sosiaali- ja terveysalan toimijaa.

Lisätietoja: erityisasiantuntija Anne Perälahti, anne.peralahti@soste.fi, 050 411 1734

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry

Vertti Kiukas
pääsihteeri

LAUSUNNON KESKEINEN SISÄLTÖ

SOSTE kannattaa esitystä uudesta liikenne- ja potilasvahinkolautakunnasta ja lautakunnan toimivallan laajentamista ammatillisen ja lääkinnällisen kuntoutuksen korvausasioihin.

SOSTE esittää seuraavia muutoksia ja tarkennuksia:

- Lautakunnan jäsenten asiantuntemus on varmistettava, jotta turvataan ratkaisutoiminnan laatu.
- Lautakunnassa tulee olla edustus potilas- ja vammaisjärjestöistä.
- Toiminnasta tiedottamisessa on varmistettava, että kansalaisten kannalta tieto on ymmärrettävää ja helposti saatavilla.
- Liikennevahinko- ja potilasvahinkoasioissa lausunnon pyytämistä koskeva määräaika on säädettävä kolmeen vuoteen.
- Kuntoutuksen korvausasioissa yksi jäsenistä tulisi olla kuntoutusasioihin perehtynyt ammattilainen, esimerkiksi fysioterapeutti.
- Varmistetaan riittävät resurssit, jotta asioiden käsittelyaikoja saadaan lyhennettyä.
- Uudistuksen toimeenpanossa on varmistettava asiakkaiden oikeusturva ja avun saanti.

LAUSUNTO

SOSTE kiittää eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokuntaa saamastaan lausuntopyynnöstä.

SOSTE kannattaa esitystä liikennevahinkolautakunnan ja potilasvahinkolautakunnan yhdistämisestä liikenne- ja potilasvahinkolautakunnaksi. Lautakunnan jakaminen liikennevahinkoasioita ja potilasvahinkoasioita käsitteleviin osastoihin on perusteltua, koska niissä tarvitaan erilaista asiantuntemusta. SOSTE pitää myös hyvänä ehdotusta laajentaa liikenne- ja potilasvahinkolautakunnan toimivaltaa käsittelemään ammatillisen ja lääkinnällisen kuntoutuksen korvausasioita.

Erityisen hyvänä voidaan pitää tavoitetta lisätä uuden lautakunnan korvauskäytännön avoimuutta lisäämällä resursseja viestintään ja tiedottamiseen. Toiminnasta tiedottamisessa tulee huomioida, että kansalaisten kannalta tieto on ymmärrettävää ja helposti saatavilla. Esitys parantaa edellytyksiä kehittää toimintaa etenkin sähköisessä asioinnissa sekä tiedon ja tilastojen kokoamisessa lautakuntien ratkaisuista ratkaisutietokantaan. Esityksessä on tuotu hyvin esille, että sähköisen asioinnin rinnalla on säilytettävä vanhat palvelut, joilla huolehditaan iäkkäiden ja muiden sähköisten palvelujen ulkopuolelle jäävien saavutettavuudesta ja esteettömyydestä.

SOSTE pitää hyvänä esitystä lisätä lautakunnan lääkärijäsenten määrää, jotta työmäärä pysyisi kohtuullisena. SOSTE katsoo, että lautakunnan olisi myös koulutettava ja perehdytettävä asiantuntijalääkäreitä heidän tehtävässään.

Kelpoisuutta koskevaan pykälään (4 §) on kirjattu yleisellä tasolla, että erikoislääkäreillä tulee olla perehtyneisyys osastolla käsiteltäviin asioihin. SOSTE esittää, että liikennevahinkoasioita ja

potilasvahinkoasioita käsittelevien erikoislääkäreiden tulee olla asiakkaiden vammoihin erikoistuneita lääkäreitä. Lautakuntien yhdistäminen ei saa sirpaloittaa ja heikentää asiantuntemusta. Molemmilla osastoilla tulee olla siis niiden erityiskysymyksiin perehtyneitä erityisasiantuntijoita, jotta varmistetaan ratkaisutoiminnan laatu.

Lautakunnan toimivallan laajentaminen kuntoutusasioihin edellyttäisi lisäystä jäsenten kelpoisuutta koskevaan pykälään (4 §). SOSTE esittää, että lautakunnassa tulisi olla sivutoimisena jäsenenä vähintään yksi kuntoutuksen ammattilainen, esimerkiksi fysioterapeutti. Lisäksi SOSTE esittää, että lautakunnassa tulee olla edustus potilas- ja vammaisjärjestöistä.

SOSTE esittää, että yhdistämisessä tulee varmistaa liikenne- ja potilasvahinkolautakunnalle riittävät resurssit, jotta asioiden käsittelyaikoja saadaan lyhennettyä. Tällä hetkellä liikennevahingoissa käsittelyaika on keskimäärin lähes 200 päivää ja potilasvahingoissa lähes 300 päivää. Käsittelyaikojen tulisi olla kohtuullisia, koska käsiteltävät asiat ovat usein vaikeita asianosaisille ja heidän läheisilleen, ja asioiden pitkittyminen aiheuttaa usein henkisiä paineita.

SOSTE pitää huolestuttavana esitystä lyhentää potilasvahinkoasioissa lausunnon pyytämistä koskevaa määräaikaa kolmesta vuodesta yhteen vuoteen. SOSTE esittää, että yhdenmukaistaminen tehtäisiin siten, että sekä liikennevahinko- että potilasvahinkoasioissa määräaika olisi kolme vuotta.

Liikenne- ja potilasvahinkolautakunnissa tehdään ratkaisuja tuhansien suomalaisten korvausasioista. On tärkeää, että lautakunnan toiminnan laatuun panostetaan, vaikka se aiheuttaisi lisäkustannuksia. SOSTE muistuttaa, että liikennevahinkolautakunnan ja potilasvahinkolautakunnan yhdistäminen ei saa johtaa siihen, että ratkaisuissa korvauskäytäntöjä heikennetään. SOSTE korostaa, että käsittelyissä tulee noudattaa yhdenvertaisuuden periaatetta, riippumatta siitä, mikä vahinko on sattunut. Muutostilanteessa on huolehdittava, että asiakkaiden oikeusturva ei vaarannu.